

Utred möjligheten och de ekonomiska förutsättningarna för att göra kommunen till huvudman för begravningsverksamheten i Nacka kommun

I Sverige är det Svenska kyrkan genom de territoriella församlingarna som är huvudman för begravningsverksamheten i 288 av 290 kommuner, endast Stockholm och Tranås särskiljer sig med kommunen som huvudman. Huvudmannaskapet regleras i Begravningslag (1990:1144) som anger att ett tillräckligt antal gravplatser och andra gravanläggningar av allmänt förekommande slag ska anordnas och hållas av de territoriella församlingarna inom Svenska kyrkan. Vidare anger lagen att regeringen får för särskilda fall besluta att en kommun i stället skall anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom kommunen.

Begravningslagen reglerar i 9 kap. att alla som är folkbokförda i Sverige ska betala en avgift för begravningsverksamheten. Begravningsavgiften betalas till huvudmännen inom Svenska kyrkan (församlingarna). Avgiften kan också betalas till kommunen om kommunen är begravningshuvudman. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer beslutar om avgiftens storlek. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen begravningsavgiften.

Sedan den 1 januari 2017 är begravningsavgiften enhetlig i de fall där Svenska kyrkan är huvudman, det vill säga i hela landet med undantag för Stockholms kommun och Tranås kommun. Avgiften är för närvarande på 25 öre per intjänad hundralapp vilket motsvarar 875 kronor per år för någon som tjänar 350 000 kronor om året. I Stockholms kommun är begravningsavgiften 6,5 öre per intjänad hundralapp vilket motsvarar 227,5 kronor per år för någon som tjänar 350 000 kronor om året. I Tranås kommun är avgiften 24 öre per intjänad hundralapp vilket motsvarar 840 kronor per år för någon med samma inkomst som ovan.

Innan den enhetliga begravningsavgiften infördes beslutade Kammarkollegiet om respektive församlings storlek på avgift utifrån församlingens faktiska kostnader. I Nacka låg avgiften 2016 på 15, 16 respektive 18 öre för de tre församlingarna: Boo, Nacka och Saltsjöbaden. Införandet av den enhetliga avgiften innebar att Nackas invånare fick en avgiftshöjning på mellan 7 och 10 öre vilket motsvarar 245 – 350 kronor årligen baserat på 350 000 i årsinkomst.

Med anledning av ovanstående kan det konstateras att Nackas invånare betalar drygt 380 % mer i begravningsavgift än invånarna i grannkommunen Stockholm trots tämligen liknande förutsättningar. Även innan införandet av den enhetliga begravningsavgifter betalade Nackas invånare betydligt mer.

En viktig grundprincip för skatteuttag (obligatorisk avgift i detta fall) är att invånarna får maximalt värde för skattepengarna. Det innebär att Nackas invånare inte ska betala ett öre mer

än nödvändigt för att få den service de har rätt till. När den enhetliga avgiften infördes började Nackaborna de facto betala mer än nödvändigt för samma service som tidigare.

De ekonomiska argumenten belyser den ena sidan av varför huvudmannaskapet för begravningsverksamheten bör ifrågasättas. Den andra sidan handlar om huruvida vi år 2021 ska upplåta en sådan viktig verksamhet som begravning är till en religiös organisation. Vår tid präglas av öppenhet, mångfald och religionsfrihet vilket innebär att samhället ser en större mångfald av livsåskådningar idag jämfört med för hur det såg ut för några årtionden sedan. I Nacka kommun är cirka 53 procent av invånarna medlemmar i Svenska kyrkan, en procenandel som sjunker. Nacka är en kommun som ska ligga i framkant, vår vision om öppenhet och mångfald ska spegla allt vi verkar för. I frågan gällande huvudmannaskapet för begravningsverksamheten bör kommunen ta tillvara alla invånares intressen för att dels säkerställa lägsta möjliga kostnad, dels för att säkerställa att begravningsverksamheten är religiöst obunden. Det är viktigt för att säkerställa den grundlagsstadgade religionsfriheten.

Idag har Nacka, Boo och Saltsjöbadens församling ansvar för begravningsverksamheten i kommunen. I ett eventuellt arbete med att göra kommunen till huvudman är det viktigt att föra och säkerställa en god dialog med Svenska kyrkans tre församlingar i Nacka.

Med anledning av ovanstående föreslås kommunstyrelsen besluta

att utreda möjligheten och de ekonomiska förutsättningarna för att göra kommunen till huvudman för begravningsverksamheten i Nacka kommun.

Nacka den 10 maj 2021

Johan Krogh (C)